

nosti pri težavnem poslu vredno podpirati. Ali, žalibog! kdo mi ne bode priznaval, da je le malo družin, ki bi bile s šolo in učiteljem v prijateljski zvezi, da je le malo takih hiš, v katerih bi imeli otroci hišni strah in se učili učitelja spoštovati in po očetovski ljubiti, kjer bi se s šolskimi postavami in pravili krepko stopalo in tudi vsaj nekoliko za tečno dušno hrano otrokom skerbalo.

Kolika nasprotnost tedaj med šolo in pa domom, ako si učilnica marljivo prizadeva, da bi izverševala svojo trojno nalogo, da bi mladina napredovala v pravem pomenu kot človek, državljan in kristijan, ter ji skerbi za perve najpotrebniše podstaje, na ktere se pozneje more zidati poslopje, ki se nazivlje dika in slava v državnem in družinskem življenji, dom pak preziblje že perve te podstaje omenjenega poslopja, in tako podere, kar je bilo s trudom in težavo sezidanega. Kaj pomaga učitelju vse njegovo prizadetje, vsa njegova marljivost in ves njegov trud za uspešno in tečno podučevanje šolske mladine, ako pa so starši, ki se le za to prizadevajo, da bi otroci že v nježni mladosti terdo delali in si kervavo svoj kruh služili, misleči, da je človek kakor živina, samo zbog dela in zaslužka na svetu. Taki starši godernjajo in razsajajo, ako jim učitelj očita, da njih otroci neredno hodijo v šolo, ter se togoté: „Potrebujemo otroka domá, da nam dela domá, na polji, da je pri živini i. t. d.; otrok nam namestuje hlapca in deklo, in ne more nikakor v šolo!“ Taki gospodarji preklinjajo vpricho svojih otrok, ter se hudujejo nad učitelji in šolskimi postavami, kedarkoli je treba dati kak sold v prid šolskega izobraževanja. Otroku, ki vsé to čuje, se šola pristudi ter mu je, kakor staršem neka nadloga, ktere se bi rad berž ko mogoče znebil. Ali je po tem čudo, da deček doversivši dvanajsto leto in tako oprosten šolskih klopí, zažene svoje knjige in drugo robo, ki jo je v šoli rabil, v kot rekoč: Bodi ga Bog zahvaljen, da teh rečí ne bodem več rabil! (Dalje sledi.)

## Novice.

**Iz pod Grintovca.** Kaj že je pisal „Tovará“ in tudi drugi časopisi o zboljššanji učiteljskega stanú, pa menda bomo le še čakali na odrešenje, kakor plešaste gore zelene pomladi. — Deželni zbori so že zo-

pet minuli in naše upanje ž njimi. Učitelji sosednih dežel podajajo deželnim zborom prošnje; mi Kranjci pa smo že taki, da bi radi koj imeli in ne prosili. Ljubi sobratje! sedaj je drugače na svetu: „Kdor ne vpije in ne prosi, slabo kosi“. Tudi mi se združimo in prihodnjemu deželnemu zboru podajmo prošnjo, kakor smo se že večkrat menili, pa še nič storili. Ni dovolj, da le zdihujemo in pišemo po časopisih, pojmo tudi naravnost terkat na vrata, kjer imamo moze, da za nas govoré. Tako je moja misel. Zdravi! — c.

**Iz Koroškega.** Učitelji na Koroškem so dež. zboru podali prošnjo, ki obsega štiri točke. 26. t. m. je prišla ta prošnja na versto. Pervo, kar so učitelji prosili, bilo je, naj se jim pičla plača zviša. Kaj lepo je dr. Erwein to prošnjo sporočeval in podpiral — kaj ganljivo so prem. knezoškof za učitelje povzdignili svoj glas, — tudi dr. Burger se je poganjal za uboge učitelje; pa dež. zbor je vendar le sklenil, naj ubogi učitelji še dalje čakajo in stradajo! Deželna denarnica je res prazna in zadolžena, vendar tistih nasvetovanih 2000 gld. bi ne bilo cele dežele na kant pripravilo. Naj se le drugod tudi tako gleda na vsaki krajcar! — Drugo, kar so učeniki prosili, bilo je to, da učnino dobivajo iz občinske denarnice; — to je tudi obveljalo, kar mora vsakdo pohvaliti. Najbolje pa je še to, da g. učitelj dobi na vsak način vso svojo plačo, naj so stranke svoj davek plačale ali ne. Imeli smo, žalibog! take župane, katerim je še to preveč bilo, da bi za uboge učitelje učnino pri ljudeh iztirjevali. — Po prošnji je bila vlada tudi naprošena, naj se v nedeljske šole vpelje pripravniške berilo. Slednjič se je sklenilo, naj se tukajšnej pripravnici tudi za l. 1866. dovoli iz dež. denarnice 600 gld. v podporo. Tudi je poročevalec naznanil veselo novico, da se bode že prihodnje šolsko polletje za tukajšnjo pripravnico postavil nov učitelj in l. 1867 pa še drugi. Sedanji učenik si je nabasel tako butaro, da ga že tlači na tla; zatorej pripravnica tudi hira in sta potrebna dva druga učitelja: Ni vsak za vse! — Pri obravnavi šolskega prašanja je nek poslanec spet rogé pomolil, da že popred vemo, kam ti svobodnjaki in liberalci merijo. G. Steiner je namreč povdarjal, da imajo občine vse premalo oblasti in vpliva pri šolskih zadevah; stavimo, zastran učnega jezika nimajo nič ukazovati. Aha! slovenskim „purkelmajstrom“ se ne dovoljuje, da bi v ljudski šoli nemčarili; to je tista strašna krivica in nesreča! In to vi podpirate, g. Steiner! vi, ki pravite, da šolsko prašanje študirate? Pa vendar še črez abedo niste prestopili: To je vendar abc vsake pedagogike, da so za slovenske otročiče slovenske šole! („Slov.“)

**Iz Ljubljane.** Na naše vabilo k učiteljski knjižnici v 2. l. „Tov.“ se ni še nihče oglasil. Ne čudimo se toliko daljnim kakor bližnjim ljubljanskim učiteljem, da ne rabijo te lepe prilike za svoje izobraževanje. — Da pa ta lepa naprava popolnoma ne ugasne, se je primemo mi učitelji mestne glavne šole združeni z gospodom šolskim vodjem in z dvema gospodoma duhovnoma pri sv. Jakopu v Ljubljani. Bog in sreča učiteljska!

— Pervi zvezek naznanjene g. Gerbičeve „Sionske lire“ je že prišel na svitlo v Pragi, in ima prav mične napeve za te le pesmi:

„Svečnica“ (zložil Fr. Marn), „Tantum ergo“, „Pepelnica“ (besede Fr. Marna), „Postna“, „Kvaterna nedelja“ (tudi Marnova) in 10. psalm“ (iz Valjavčevih pesem). Želimo, da bi „Lira“ imela vedno več podpore!

— V Karlovcu je z novim letom jel izhajati podučni in zabavni list: „Karlovački viestnik“. Vreduje ga naš rojak verli g. Ljudevit Tomšič.

— Domači skladatelj g. Juri Flajšman je dobil iz državnega zaklada 400 gold. za svoje zasluge o skladanju narodnih pesem.

— Že davno v Glasniku napovedana slovnica slovenskega jezika je prišla te dni na svetlo pod naslovom: „Die slovenische Sprache nach ihren Redetheilen. Behandelt von Fr. Levstik“. G. pisatelj razlaga v knjigi le govorne razpole ali besedne plemena in njihove oblike. V predgovoru pové, kterim Slovencem in Nemcem, in zakaj jo je spisal nemški. Ker se v nekterih rečeh loči od sedanjega navadnega knjižnega pisanja, jo bo treba bolj na tanko pregledati. Torej kaj več o nji prihodnjič. Dobiva se pri Giontinitu po 60 kr. a. v.

— Pretečeni ponedeljk 12. t. m. je v deželnem zboru prišel na versto predlog, kako naj se šole prestrojijo, da se doseže ravnopravnost slovenskega jezika. Poročeval je g. dr. Bleiweis. Njih ekselencija dež. poglavar pové, kaj vlada misli o tem predlogu, da se ona ne ustavlja tej reči, marveč želi, da se obširneje podučuje v slovenskem jeziku, sicer pa ta stvar sega v vladino oblast. Za predlog so govorili g. g. dr. Bleiweis, baron Schloissnigg in dekan Toman, zoper pa g. g. Kromer, grof Auersperg in Dežman. Iz Idrije in iz Teržica so prišle prošnje zoper ta predlog. Z 18. zoper 13 glasov so prestopili čez ta predlog na dnevni red. Prihodnjič kaj več o tej viharni seji.

## Premembe v učiteljskem stanu.

**V ljubljanski škofiji.** Za trdno so postavljeni g. g. učitelji: Josip Juvančič, učitelj v Slavini, — Leopold Abram pri Fari pri Kostelji, — Blaž Amhrožič, v Černomlji, — France Lavrič v Šenkoncejanu, — Anton Kunčič v Nemški loki, — Janez Kaliger pri sv. Marjeti.

**Imenik p. n. g. naročnikov** (po verstih, kakor so se zglaševali): 63. J. Šabot, duh. pomočnik v Laporjah pri Slov. Bistrici. — 64. Matija Erjavec, kurat in učitelj v Podkrajih. — 65. Janez Hribernik, učitelj v Dobovi. — 66. Miha J. Poje, podučitelj v Dramni. — 67. Anton Kristan, učitelj v Št. Petru na Medvedovem selu. — 68. Uršulinarice v Ljubljani. — 69. Matija Hočevár, katehet pri Uršulinaricah v Ljubljani. — 70. Matevž Koder, kurat na Slapu. — 71. Šimen Hiti, učitelj na Slapu. — 72. France Janežič, ravnatelj realke in glavne šole v Mariboru. — 73. Jože Čizek, učitelj v Pilštani.

Odgovorni vrednik:  
**Andrej Praprotnik.**

Natiskar in založnik:  
**Jož. Rudolf Millo.**